

ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

**ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ
ΙΩΑΚΕΙΜΙΔΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ**

**Επιβλέπων :
ΠΑΛΑΤΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, Καθηγητής Εφαρμογών**

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Αυτή η πτυχιακή εργασία **στοχεύει** σε
μια **ολοκληρωμένη δυνατή**
προσέγγιση όπως:

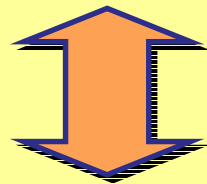
Τον αγροτικό τουρισμό, τη διαδικασία
διαμόρφωσης και τους κύριους
παράγοντες που επιδρούν στην
αγροτική βιώσιμη τουριστική
ανάπτυξη.

Σκοπός της εργασίας είναι ο **εντοπισμός**
των προοπτικών ανάπτυξης του
αγροτουρισμού του Νομού της
Θεσσαλονίκης .

ΒΑΣΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΠΟΥ ΤΕΘΗΚΑΝ ΣΤΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

- *Ανάλυση της υπάρχουσας κατάστασης και εύρεση των κυριότερων προβλημάτων και αναγκών σε όλο τον νομό, σε σχέση με την ανάπτυξη και ειδικότερα του αγροτουρισμού.*
- *Η μορφή που έχει ο αγροτουριστικός τομέας και τι ανάγκες υπάρχουν για την παραπέρα αγροτουριστική ανάπτυξη του νομού.*
- *Κατάληξη σε ορθά και ρεαλιστικά συμπεράσματα*
- *Δημιουργία πλαισίου στοχευμένων Προτάσεων – Παρεμβάσεων*

ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η μεθοδολογία της έρευνας αναλύεται στα παρακάτω στάδια:

- 1) Συλλογή όλων των απαραίτητων στοιχείων για την περιοχή μελέτης. Η συλλογή έγινε με την βοήθεια της τοπικής αυτοδιοίκησης (δημαρχία, Νομαρχία κ.λ.π.), της Στατιστικής Υπηρεσίας, της Αναπτυξιακής Εταιρείας Θεσσαλονίκης (ΑΝ.Ε.Θ. Α.Ε.) και με την βοήθεια του Internet.
- 2) Μελέτη, επεξεργασία και αξιοποίηση των στοιχείων για την αντιπροσωπευτικότερη παρουσίαση της υφιστάμενης κατάστασης και της αγροτουριστικής αναπτυξιακής προοπτικής του νομού

ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η δομή της εργασίας χωρίζεται σε 5 κεφάλαια.

Το πρώτο κεφάλαιο περιλαμβάνει την εισαγωγή, το αντικείμενο, το στόχο και την οργάνωση της εργασίας.

Στο δεύτερο κεφάλαιο εξετάζονται επίσης: η εξέλιξη του φαινομένου του τουρισμού, η φύση και η έννοια του τουρισμού, του ρόλου που διαδραματίζει και της σημασίας που έχει, η βιώσιμη ανάπτυξη, η βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη, ο εναλλακτικός τουρισμός και ο αγροτουρισμός. Ακόμη εξετάζεται η εξέλιξη και η παρούσα κατάσταση του αγροτουρισμού στην Ε.Ε.

ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Στο τρίτο κεφάλαιο εξετάζεται ο Νομός Θεσσαλονίκης γενικά. Αρχικά γίνεται μια ιστορική αναδρομή του Νομού.

Στη συνέχεια γίνεται αναφορά στην οικονομική δραστηριότητα του Νομού και περιγράφονται ο πρωτογενής, ο δευτερογενής και ο τριτογενής τομέας της οικονομικής δραστηριότητας, επίσης παρουσιάζονται οι δείκτες κοινωνικής ευημερίας, τα στατιστικά στοιχεία για τον πληθυσμό και την κατανομή της χρήσης των εκτάσεων του Νομού.

ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Στο τέταρτο κεφάλαιο εξετάζεται η υπάρχουσα κατάσταση του αγροτουρισμού στο Νομό Θεσσαλονίκης, αναλύοντας τη μορφή και τα βασικά χαρακτηριστικά του.

Στο πέμπτο κεφάλαιο εξάγονται συγκεκριμένα συμπεράσματα για την υφιστάμενη ανάπτυξη του αγροτουρισμού του Νομού και καταθέτονται προτάσεις για την αντιμετώπιση των προβλημάτων και την περαιτέρω αγροτουριστική ανάπτυξη του Νομού.

Η ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ Η ΦΥΣΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Σήμερα ο τουρισμός αποτελεί ένα αυτοδύναμο φαινόμενο, συνώνυμο της κατανάλωσης και του ελεύθερου χρόνου που παρουσίασε μια ταχύτατη ανάπτυξη, μια χωρική εξάπλωση και μια κοινωνική αποδοχή σε παγκόσμιο επίπεδο.

Κύριο χαρακτηριστικό του τουρισμού είναι ο δυναμισμός με τον οποίο αναπτύσσεται.

Η επιστημονική και ολοκληρωμένη θεώρηση του τουρισμού ξεκινάει μετά τη λήξη του Β` Παγκόσμιου Πολέμου.

Από το 1945 και μετά, μια σειρά διαρθρωτικών αλλαγών, που μπορούν να συνοψισθούν, στην επέκταση της πληρωμένης άδειας, στην υπερβολική ανάπτυξη των τεχνολογικών δεδομένων και των συγκοινωνιακών μέσων, στη μείωση του χρόνου εργασίας, ο τουρισμός έγινε μια σύγχρονη κοινωνική αναγκαιότητα.

Απόρροια αυτής της αλλαγής των κοινωνικών συνθηκών είναι η νέα μορφή του εκβιομηχανισμένου τουρισμού, (Τουριστική Βιομηχανία), που πέρα από τα οικονομικά του οφέλη, περιβλήθηκε με ένα κοινωνικό και ανθρωπιστικό σχήμα μενάλης σημασίας.

Ο τουρισμός συμβάλλει θετικά **στην οικονομική, κοινωνική και πολιτική ανάπτυξη** σε πολλές χώρες, αλλά συγχρόνως μπορεί να οδηγήσει **στην υποβάθμιση του περιβάλλοντος και στην απώλεια της τοπικής ταυτότητας**

Οι επιπτώσεις του τουρισμού μπορούν να **ομαδοποιηθούν σε τέσσερις γενικές κατηγορίες:**

- Οικονομικές επιπτώσεις
- Περιβαλλοντικές επιπτώσεις
- Κοινωνικές επιπτώσεις
- Πολιτιστικές επιπτώσεις

Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

- Η έννοια της βιώσιμης ή αειφόρου ανάπτυξης, έχει συνδεθεί με την έκθεση της Επιτροπής του ΟΗΕ για το περιβάλλον και την ανάπτυξη (γνωστή και ως επιτροπή Brundland), η οποία δημοσιεύθηκε το 1987 με το όνομα «Το Κοινό μας Μέλλον», (Our Common Future).
- Ο όρος «βιώσιμη ανάπτυξη» (sustainable development), επεκράτησε διεθνώς το 1992, μετά την Παγκόσμια Διάσκεψη Κορυφής των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον, στο Ρίο ντε Τζανέϊρο της Βραζιλίας.

ΒΙΩΣΙΜΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Η βιωσιμότητα στον τουρισμό, όπως και στις άλλες οικονομικές δραστηριότητες έχει τρεις αλληλοσυνδεόμενες όψεις:

- την περιβαλλοντική,
- την κοινωνικό-πολιτισμική και
- την οικονομική.

Προϋποθέτει ορθολογική χρήση των φυσικών πόρων, σεβασμό της βιοποικιλότητας, ελαχιστοποίηση των δυσμενών οικολογικών, κοινωνικών και πολιτιστικών επιπτώσεων και μεγιστοποίηση των ωφελειών για το περιβάλλον και τις τοπικές κοινωνίες.

Ως βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη ορίζεται :

- ***η τουριστική ανάπτυξη που δραστηριοποιείται ισόρροπα στην τοπική, κοινωνική, οικονομική, πολιτισμική και περιβαλλοντική δομή της κάθε τουριστικής περιοχής, διαμορφώνοντας παράλληλα όρους (υπηρεσίες, υποδομές, τεχνογνωσία) για τη συνεχή ανατροφοδότησή της.***

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Οι εναλλακτικές και οι ειδικές μορφές τουρισμού που αναπτύχθηκαν τα τελευταία χρόνια, συνδυάζουν την ανάγκη των τουριστών για ψυχαγωγία, διακοπές και ανάπαυση με την παροχή ευκαιριών για την διεξαγωγή και πραγματοποίηση και άλλων δραστηριοτήτων.

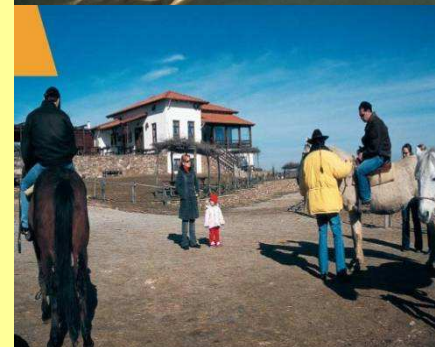
Αυτοί οι όροι περιλαμβάνουν τον ήπιο (soft) τουρισμό, τον οικοτουρισμό, τον πράσινο τουρισμό, τον τουρισμό χαμηλού αντίκτυπου, τον τουρισμό με σκοπό την επαφή με τη φύση, τον ευγενή τουρισμό, τον προοδευτικό τουρισμό, τον αρμόδιο τουρισμό, τον κατάλληλο τουρισμό και ακόμη και το βιώσιμο τουρισμό

ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Ο αγροτικός τουρισμός αφορά τουριστικές δραστηριότητες μικρής κλίμακας, οικογενειακής ή συνεταιριστικής μορφής, που αναπτύσσονται σε αγροτικό χώρο από ανθρώπους που απασχολούνται στη γεωργία.

Βασικός σκοπός του αγροτικού τουρισμού είναι να δώσει εναλλακτικές λύσεις στην απασχόληση των γεωργών και να βελτιώσει το εισόδημα και την ποιότητα ζωής τους.

Με τον αγροτουρισμό δίνεται η δυνατότητα γνωριμίας της φύσης, της καθημερινής αγροτικής ζωής και των εργασιών της, των τοπικών ηθών και εθίμων και η συμμετοχή σε δραστηριότητες, όπως:

- **Αγροτικές δραστηριότητες**, όπως π.χ. μάζεμα ελιάς, μανιταριών,
- **Οικοτουρισμό**, όπως παρατήρηση φυτών και ζώων, υγροβιότοπων,
- **Άθληση**, όπως πεζοπορία, ποδηλασία, ράφτινγκ,
- **Πολιτιστικές περιηγήσεις**, όπως επισκέψεις σε εκκλησίες, μοναστήρια, παραδοσιακούς οικισμούς, αρχαιολογικούς χώρους, μουσεία,
- **Μαθήματα**, όπως αργαλειού, παραδοσιακής μαγειρικής.

Από τις διαφορετικές προσεγγίσεις και όρους που χρησιμοποιήθηκαν για να περιγράψουν αυτή τη μορφή τουρισμού στην ύπαιθρο είναι :

- **Αγροτικός Τουρισμός (Rural Tourism),**
- **Αγροτο-τουρισμός (Agrotourism),**
- **Αγροτουρισμός (Agritourism),**
- **Τουρισμός στο Αγρόκτημα (Farm Tourism),**
- **Πράσινος Τουρισμός (Green Tourism) και**
- **Οικοτουρισμός (Ecotourism)**

ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΣΚΟΠΟΙ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Ο αγροτουρισμός στοχεύει σε δύο παράλληλους στόχους:

- να δώσει τη δυνατότητα στον τουρίστα να περάσει ήρεμες διακοπές μέσα στη φύση, έξω από το πλαίσιο του ανεπτυγμένου τουρισμού, μέσα σε ένα φιλόξενο κλίμα που δημιουργεί η ίδια η φύση και οι άνθρωποί της,
- να ενισχύσει τον επαγγελματία του αγροτικού εισοδήματος με την εκμετάλλευση καταλυμάτων και την τροφοδοσία των επισκεπτών, των καταλυμάτων, με προϊόντα της ντόπιας αγροτικής παραγωγής και της τοπικής λαϊκής τέχνης.

ΘΕΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΑΡΝΗΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΙΔΡΟΥΝ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

- ***Απόσταση από τις αγορές***

Η αγροτική θέση των επιχειρήσεων αγροτικού τουρισμού μπορεί να δημιουργήσει και πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα για την ανάπτυξη του αγροτικού τουρισμού.

- ***Περιορισμοί υποδομής***

Οι τουρίστες μπορούν να βλάψουν τα αγροτικά τοπία προκαλώντας υπερβολική πίεση στις υπάρχουσες υποδομές,

- ***Αγροτικές ασθένειες***

Οι αγροτικές δραστηριότητες, όπως οι εντατικές διαδικασίες γαλακτοκομείων, χοίρων και πουλερικών, είναι επιρρεπείς σε ορισμένες ζωικές ασθένειες που μπορούν να εισαχθούν από τους τουρίστες.

- ***Παράγοντες επιτυχίας***

Οι αποφασιστικοί παράγοντες που συμβάλουν στην επιτυχή ανάπτυξη του αγροτικού τουρισμού, περιλαμβάνουν παράγοντες που αφορούν τις ίδιες τις αγροτικές επιχειρήσεις .

Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ Ε.Ε.

Οι κρίσιμες αλλαγές στο γεωργικό τομέα άρχισαν να πραγματοποιούνται *μετά από το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο* όταν μετατοπίστηκαν οι αγροτικές πολιτικές πολλών δυτικών εθνών από τις παραδοσιακές παραγωγικές δραστηριότητες, στην αυξανόμενη γεωργική παραγωγικότητα με την προώθηση της τεχνολογικής προόδου.

Σήμερα, ο αγροτικός τουρισμός αποτελεί ένα σημαντικό κομμάτι του τουρισμού στην Ευρώπη.

Έχουν καταγραφεί 200.000 μονάδες αγροτικού τουρισμού στην ευρωπαϊκή ύπαιθρο με περισσότερες από 2.000.000 κλίνες.

Στη Γαλλία, τη χώρα με την μεγαλύτερη ιστορία στον αγροτουρισμό στην Ευρώπη, ο όρος εμφανίστηκε το 1952 με τη δημιουργία της Οργάνωσης «Γεωργία και Τουρισμός» (Agriculture et Tourisme) η οποία ανέλαβε την εκπαίδευση των γεωργών προκειμένου να αναλάβουν τουριστικές δραστηριότητες.

Στη Γερμανία και την Αυστρία ο αγροτουρισμός είναι διαδεδομένος και δημοφιλής από τις αρχές της δεκαετίας του '60 και νωρίτερα σε αρκετές ορεινές και παραλίμνιες περιοχές.

Στην Ιταλία από πολύ νωρίς ρυθμίστηκαν όλα τα σχετικά θέματα. Η ίδρυση του πρώτου αγροτουριστικού σωματείου με το όνομα «*Εθνική Ένωση Γεωργίας και Τουρισμού*» (*Agriturismo*), το 1965, θεωρείται το σημείο εκκίνησης της ιστορίας του αγροτουρισμού στην Ιταλία. Ακολούθησαν και άλλες δύο ενώσεις, η «*Δική μας Γη*» (*Terranostra*) και ο «*Πράσινος Τουρισμός*» (*Tourismo Verde*).

Ο αγροτουρισμός, στον ευρωπαϊκό χώρο εκδηλώνεται σε δύο βασικούς τύπους:

- α)** Εκείνος που καλύπτει υποδοχή και φιλοξενία τουριστών σε αγροκτήματα, όπου οι φιλοξενούμενοι συμμετέχουν στη ζωή των αγροτών και τις αγροτικές δραστηριότητες γενικότερα. Πρόκειται για εκείνη τη μορφή αγροτουρισμού που έχει επικρατήσει με τον όρο «Farmhouse Holidays» και είναι ιδιαίτερα διαδεδομένη σε χώρες με μεγάλα αγροκτήματα (Αυστρία, Γερμανία, Ιταλία, κ.ά.).
- β)** Εκείνος που αφορά στη δημιουργία τουριστικών καταλυμά-των και ενοικιαζόμενων δωματίων σε έξω-αστικούς μικρό – οικισμούς.

Ο ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Στην Ελλάδα ο αγροτουρισμός ξεκίνησε στις όχι ιδιαίτερα ανεπτυγμένες οικονομικά περιοχές της χώρας με στόχους όπως :

- Τη συγκράτηση των κατοίκων των περιοχών αυτών στο τόπο τους ,
- Την αντιμετώπιση της μείωσης της αγροτικής παραγωγής,
- Τη διατήρηση της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς με την ανακαίνιση παραδοσιακών κτισμάτων,
- Την προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς κάθε περιοχής,
- Τη συμπλήρωση και τη βελτίωση του γεωργικού εισοδήματος.

Στις περισσότερες περιπτώσεις στην Ελλάδα, ο αγροτουρισμός αναπτύχθηκε, αντιγράφοντας το σταθερότυπο του μαζικού τουρισμού, χωρίς ιδιαίτερο σχεδιασμό και χωρίς την καθιέρωση ενός πλαισίου το οποίο θα όριζε το προφίλ και τις παρεχόμενες υπηρεσίες των αγροτουριστικών επιχειρήσεων και των προορισμών σύμφωνα με τη φιλοσοφία του αγροτουρισμού.

ΜΟΡΦΕΣ ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΟΝ ΕΛΛΑΔΙΚΟ ΧΩΡΟ

Η Ελλάδα συγκεντρώνει τις προϋποθέσεις για ανάπτυξη μιας πλατιάς κλίμακας μορφών αγροτουρισμού. Οι μορφές αυτές μπορούν να καταταχθούν σε *δυο κατηγορίες* :

A) Ο αμιγής αγροτουρισμός, όπου ασχολούνται είτε με αγροτικές εργασίες είτε με ψυχαγωγικές δραστηριότητες, από αυτές που τους προσφέρει το περιβάλλον της αγροτικής περιοχής.

B) Ο σύνθετος αγροτουρισμός, όπου οι τουρίστες, πέρα από τις παραπάνω δραστηριότητες, ικανοποιούν κύρια, κάποιες προσωπικές ανάγκες τους, που εξειδικεύουν τον αγροτουρισμό της περιοχής, όπως για παράδειγμα τουρισμός υγείας, αθλητισμού, φυσιολατρίας, θρησκείας, πολιτισμού.

ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΙ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Σύμφωνα με τον ΕΛ.Ο.Τ. ένας αγροτουριστικός προορισμός συνιστά μία αγροτική περιοχή, διακριτή ενότητα, από μορφολογική και ιστορική άποψη, η οποία **δεν μπορεί να περιλαμβάνει οικισμούς άνω των 5.000 κατοίκων**

Στους αγροτουριστικούς προορισμούς μπορεί να ανήκουν παραδοσιακοί οικισμοί και προστατευόμενες περιοχές (εθνικά πάρκα και υγροβιότοποι), με τις δεσμεύσεις όμως των σχετικών νόμων και διατάξεων και σε κάθε περίπτωση περιοχές στις οποίες το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον έχει διατηρήσει την αυθεντικότητά του και δεν έχει αλλοιωθεί από εξωγενείς παράγοντες.

Η ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΣΗΜΕΡΑ ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Στο πλαίσιο της προσπάθειας αναβάθμισης του αγροτουρισμού στην Ελλάδα και ενίσχυσης της ποιότητας του προσφερόμενου αγροτουριστικού προϊόντος θεσπίστηκε στις 29/12/2003 από τον ΕΛ.Ο.Τ. η ελληνική προδιαγραφή του αγροτουρισμού. Σε αυτή περιλαμβάνονται γενικές απαιτήσεις ποιότητας για τους παροχείς υπηρεσιών αγροτουρισμού στην Ελλάδα.

Τα Ολοκληρωμένα Προγράμματα Ανάπτυξης Αγροτικού Χώρου (Ο.Π.Α.Α.Χ.) τα οποία εφαρμόζονται σε 85 ορεινές και μειονεκτικές περιοχές της χώρας αλλά και η Κοινοτική Πρωτοβουλία L.E.A.D.E.R.PLUS(L.E.A.D.E.R.+) η οποία συνεχίζει την εφαρμογή της σε 40 αγροτικές περιοχές της χώρας, ενισχύουν τον αγροτουρισμό, με ένα διαφορετικό πνεύμα και νέους στόχους κυρίως προς την δικτύωση, τη συνεργασία και την ποιότητα.

Αυτά τα προγράμματα αποτελούν προγράμματα ευθύνης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και ειδικό άξονα των Π.Ε.Π.

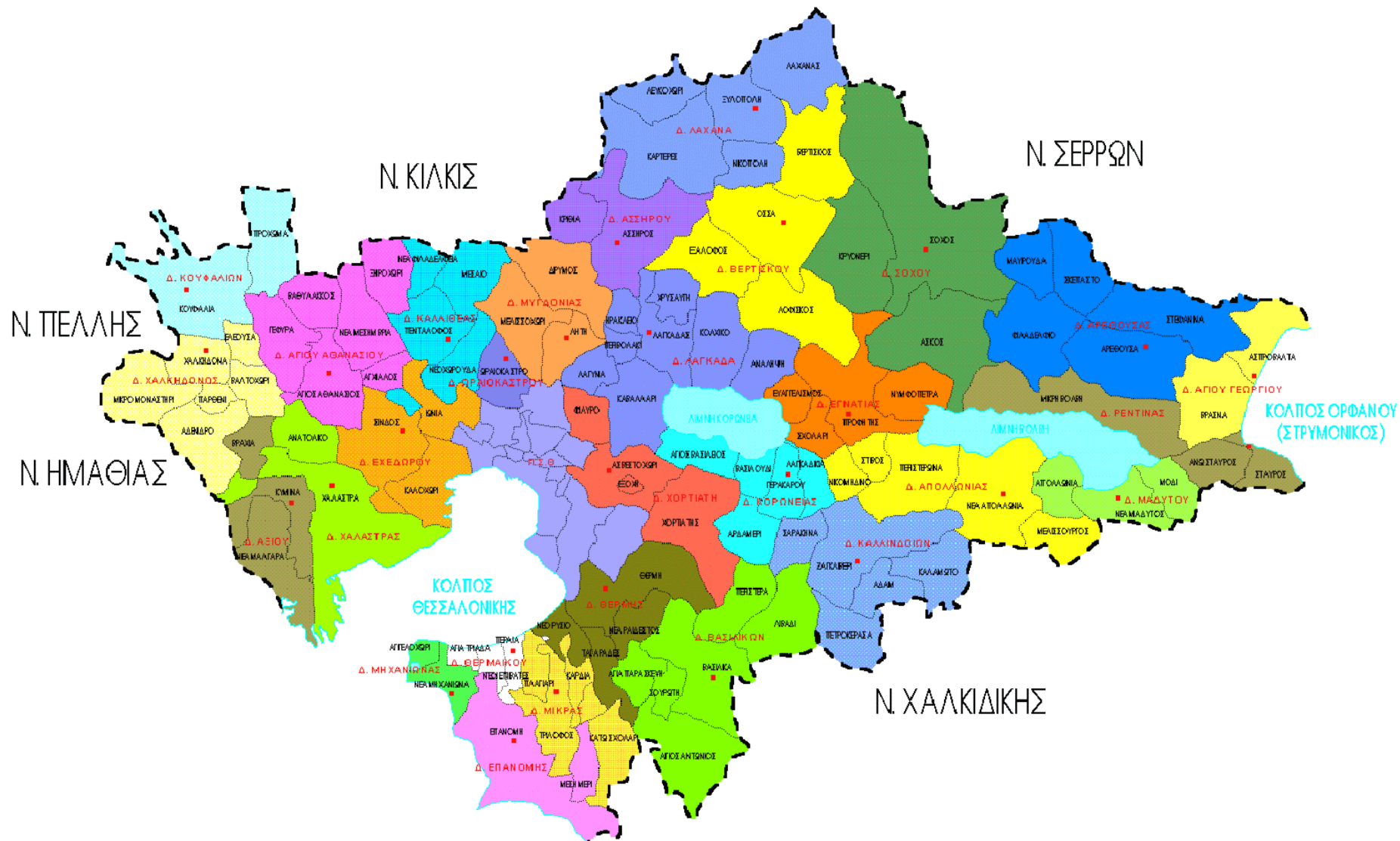

ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΝΟΜΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

- Συνολική Έκταση: 3.683 km²
- Πληθυσμός: 1.076.316 κατ.
- Πληθυσμιακή Πυκνότητα: 292,23 κατ. / km²

Ο Νομός Θεσσαλονίκης αποτελείται από 46 Δήμους και δύο Επαρχεία. Το Επαρχείο Θεσσαλονίκης και το Επαρχείο Λαγκαδά.

Πολλές περιοχές της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας διαθέτουν δυνατότητες ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού όπως χειμερινό, ορεινό, αγροτουρισμό (Θεσσαλονίκη, Χαλκιδική, Πιερία), πολιτιστικό, αρχαιολογικό (Χαλκιδική, Θεσσαλονίκη) κ.λπ. Ωστόσο δεν έχουν καταφέρει να αναπτύξουν σε σημαντικό βαθμό αυτές τις δραστηριότητες.

Οι κύριες μορφές τουρισμού στην περιοχή αφορούν κυρίως τουρισμό διακοπών-αναψυχής για εκείνους που καταλήγουν σε ξενοδοχειακά καταλύματα και τουρισμό περιήγησης (διαμονή μικρής διάρκειας).

Στην Χαλκιδική και στην Θεσσαλονίκη, κυρίως λόγω των καλά οργανωμένων ξενοδοχειακών συγκροτημάτων, κυριαρχεί ο μαζικός τουρισμός (charters, δίκτυα ταξιδιωτικών πρακτορείων, ομαδικές μετακινήσεις).

Στον κλάδο του τουρισμού μέχρι σήμερα, ο Νομός Θεσσαλονίκης παρουσιάζει μικρή εξειδίκευση.

Ειδικότερα, είναι περιορισμένος ο τουρισμός αναψυχής, ενώ αντίθετα ανάπτυξη παρουσιάζουν ο συνεδριακός και εκθεσιακός τουρισμός(στην πόλη της Θεσσαλονίκης).

Εκτός της ετήσιας τακτικής έκθεσης, στον χώρο της ΔΕΘ (Διεθνούς Έκθεσης Θεσσαλονίκης) γίνονται ετησίως 17 κλαδικές εκθέσεις.

Σύμφωνα με στοιχεία του ΕΟΤ στη Θεσσαλονίκη λειτουργούν 48 ξενοδοχειακές μονάδες με 6.345 κλίνες, ενώ ο αριθμός των τουριστών (ημεδαπών και αλλοδαπών) είναι της τάξης των 750.000 και οι διανυκτερεύσεις 1.150.000 ετησίως.

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΙ ΠΟΡΟΙ

Ο Νομός Θεσσαλονίκης διαθέτει:

1. Θαλάσσιο Τουρισμό

Τους καλοκαιρινούς μήνες η παραμονή στη Θεσσαλονίκη συνδυάζεται με την επίσκεψη στις κοντινές παραλίες.

2. Χειμερινό Τουρισμό

Ο Νομός Θεσσαλονίκης βρίσκεται κοντά στα πιο γνωστά χιονοδρομικά κέντρα της Βόρειας Ελλάδας

3. Συνεδριακό Τουρισμό

Η πόλη της Θεσσαλονίκης, αλλά και περιφερειακά κέντρα σε όλο το Νομό, διαθέτουν άριστα εξοπλισμένους χώρους για την πραγματοποίηση οποιουδήποτε συνεδρίου.

4. Θεραπευτικός τουρισμός-Ιαματικές πηγές

Στο Νομό Θεσσαλονίκης υπάρχουν πέντε μισόθερμες αλκαλικές και μία ψυχρή οξυπηγή οι οποίες βρίσκονται : Στη Θέρμη, στο χωριό Απολλωνία (απόσταση 55 χλμ. από τη Θεσσαλονίκη), στην κωμόπολη Λαγκαδάς, 18 χλμ. από τη Θεσσαλονίκη. Στο χωριό Σουρωτή, κοντά στη Θεσσαλονίκη, υπάρχει πηγή με πόσιμο θεραπευτικό νερό.

5. Πολιτιστικός Τουρισμός

Γύρω από τη Θεσσαλονίκη βρίσκονται περιοχές της ελληνικής αρχαιότητας εύκολα επισκέψιμες.

6. Τα Μνημεία

Στη Θεσσαλονίκη υπάρχουν πολλά μνημεία από όλες τις ιστορικές περιόδους της.

7. Μουσεία, Πινακοθήκες, Θεάματα, Έθιμα

Η Θεσσαλονίκη διαθέτει αρκετά μουσεία και πινακοθήκες με πολύ ενδιαφέροντα εκθέματα.

Η ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ Η ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ LEADER ΣΤΟ Ν.ΘΕΣΣ/ΚΗΣ

Τα κοινοτικά πλαίσια στήριξης που αποσκοπούν στην αγροτική ανάπτυξη περιλαμβάνουν μέτρα για την προώθηση δραστηριοτήτων αγροτικού τουρισμού, μέσα σε ένα ευρύτερο πλαίσιο ολοκληρωμένης ανάπτυξης.

Τα μέτρα αυτά συνίστανται στη χρηματοδοτική ενίσχυση επενδύσεων τουριστικής ανωδομής, όπως :

- καταλύματα, κέντρα εστίασης – αναψυχής,
- αθλητικές εγκαταστάσεις, κλπ.

Στις επιλέξιμες περιφέρειες για ενίσχυση μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης, ο αγροτικός τουρισμός και το περιβάλλον έχουν επωφεληθεί σημαντικά από αυτές τις ενισχύσεις

Τίτλος του τοπικού προγράμματος Νομού Θεσσαλονίκης Leader plus αποτέλεσε η «Γεύση ζωής, από τα χωριά της Θεσσαλονίκης», ενώ ως περιοχή παρέμβασης επιλέχθηκαν ορισμένα δημοτικά διαμερίσματα.

Η έκταση της περιοχής LEADER+ είναι 2.089 km² και ο πληθυσμός της περιοχής παρέμβασης είναι 60.770 κάτοικοι. Η περιοχή παρέμβασης έχει μέση πυκνότητα πληθυσμού 29,36 κατοίκους/km².

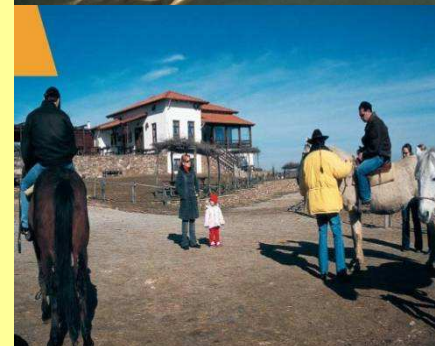
Επισημαίνεται ότι η περιοχή παρέμβασης του τοπικού Προγράμματος συμπεριλαμβάνει και τμήματα περιοχών εφαρμογής Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων του ΠΕΠ Κ. Μακεδονίας.

ΤΟ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ (Ο.Π.Α.Α.Χ)(1)

Το Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Ανάπτυξης του Αγροτικού Χώρου (Ο.Π.Α.Α.Χ.) Κεντρικής Μακεδονίας αποτελεί ένα σύνολο ολοκληρωμένων παρεμβάσεων που υλοποιήθηκαν για πρώτη φορά στο Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης για την ανάπτυξη της αγροτικής υπαίθρου.

Είχαν σαν στόχο την ολοκληρωμένη ανάπτυξη των περιοχών αυτών αναδεικνύοντας και αξιοποιώντας τα πλεονεκτήματά τους, δημιουργώντας έτσι βιώσιμες συνθήκες για τους κατοίκους τους.

ΤΟ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ (Ο.Π.Α.Α.Χ)(2)

Βασικοί στόχοι του Ο.Π.Α.Α.Χ. Κεντρικής
Μακεδονίας ήταν:

- η μείωση της απομόνωσης του ορεινού χώρου,
- η μείωση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων,
- η στήριξη της ανάπτυξης στις λιγότερο
ανεπτυγμένες αγροτικές περιοχές,
- η ανάδειξη και αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων
των περιοχών αυτών και
- η δημιουργία βιώσιμων συνθηκών για τον
τοπικό πληθυσμό.

ΤΟ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ (Ο.Π.Α.Α.Χ)(3)

Περιοχές παρέμβασης του Ο.Π.Α.Α.Χ. Κεντρικής Μακεδονίας ήταν οι παρακάτω, όπως φαίνεται και στον χάρτη που ακολουθεί:

- περιοχή ορεινού όγκου Χολομώντα – Ομβριανού
- περιοχή ορεινών όγκων Κερδυλλίων – Βερτίσκου - Κρουσίων
- περιοχή όρους Ανατολικού Βερμίου
- περιοχή ορεινού όγκου Δυτικού Παγγαίου
- περιοχή Βόρα – Βεγορίτιδα

ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ LEADER I

ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ LEADER II

**Περιοχή εφαρμογής τοπικού προγράμματος
LEADER+ στο Νομό Θεσσαλονίκης**

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ Α.Ε.

**ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ
ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ LEADER+**

Ν. ΣΕΡΡΩΝ

Ν. ΚΙΛΚΙΣ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

Υφιστάμενες επενδύσεις	Προτεινόμενες επενδύσεις
- Κατοικία - Βιοτεχνία - Δομημένες εκταίες - Δομημένες εκταίες - Δομημένες εκταίες - Δομημένες εκταίες - Δομημένες εκταίες - Δομημένες εκταίες	- Κατοικία - Βιοτεχνία - Δομημένες εκταίες - Δομημένες εκταίες - Δομημένες εκταίες - Δομημένες εκταίες - Δομημένες εκταίες - Δομημένες εκταίες
Τουριστικές διαδρομές - Τυπική διαδρομή - Εναλλακτική διαδρομή	
Όριο Νομού Όριο ΣΤΑ (Σύνορο Κοινοτήτων) Όριο Νέων Δήμων Εθνικό οδό δίκτυο	
Ομογενικό οδό δίκτυο Λόγος Εναλλαγής Έργο Εθνικού Διαμετρητού Έργο Δήμου	

**ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ LEADER+
ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΟΠΛΑΧ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Ν. ΣΕΡΡΩΝ

Ν. ΚΙΛΚΙΣ

Π. ΠΕΛΛΑΣ

Ν. ΗΜΑΘΙΑΣ

Ν. ΠΙΕΡΙΑΣ

**Θερμαϊκός
Κόλπος**

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Ν. ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- Περιοχή παρέμβασης προγράμματος Leader+
- Περιοχή ολοκληρωμένου προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης ορεινών όγκων Βερτίσκου - Κερδυλλίων - Κρουσιών
- Περιοχή ολοκληρωμένου προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης ορεινών όγκων Ομβριανού - Χολομύνας
- Έδρα δημοτικού διαμερίσματος
- Έδρα Δήμου

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΑΠΕΙΛΕΣ ΣΤΟΝ ΝΟΜΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

- Λιπάσματα και φυτοφάρμακα από καλλιεργούμενες εκτάσεις
- Κτηνοτροφικά απόβλητα (κυρίως χοιροστάσια – βουστάσια και σφαγεία)
- Βιομηχανικά απόβλητα
- Αστικά λύματα
- Ανεξέλεγκτες χωματερές & μπαζώματα (υποβάθμιση τοπίου)
- Υπερβόσκηση

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

ΖΩΝΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ RAMSAR

- Ζώνη απόλυτης προστασίας φύσης
- Ζώνη προστασίας Α
- Ζώνη προστασίας Β
- Ζώνη προστασίας Γ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΥ &
ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
(ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ.)

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2005

ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

Περιοχές NATURA 2000

- Λίμνες Βόλβη & Λαγκαδά-ευρύτερη περιοχή
- Δέλτα του Αξιού -Λουδία - Αλιάκμονα Ευρύτερη περιοχή-Αξιούπολη
- Στενά Ρεντίνας - Ευρύτερη περιοχή
- Λιμνοθάλασσα Επανομής και Θαλάσσια Παράκτια Ζώνη

Περιοχές RAMSAR

- Δέλτα του Αξιού -Λουδία - Αλιάκμονα -Γαλλικού (GR1220002 Δέλτα Αξιού - Λουδία - Αλιάκμονα και Αλυκή Κίτρους)
- Οι λίμνες Βόλβη και Κορώνεια (Λαγκαδά), (GR1220001 Λίμνες Βόλβη και Λαγκαδά)

ΜΕΡΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ(1)

Η πρώτη συγκροτημένη προσπάθεια εφαρμογής κάποιου αγροτουριστικού προγράμματος στον Νομό ήταν η δημιουργία των γυναικείων συνεταιρισμών.

Ο ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΑΝΤΩΝΙΟΥ ο πρώτος του Νομού, ιδρύθηκε το 1999. Αποτελείται από 14 ενεργά μέλη.

Ο Άγιος Αντώνιος είναι ορεινό χωριό, σε υψόμετρο 220 μ., στο δήμο Βασιλικών.

Οι γυναίκες παρασκευάζουν φύλλα πίτας (περέκ), ποντιακές λιχουδιές, ζυμαρικά, γλυκά του κουταλιού και μαρμελάδες.

ΜΕΡΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ(2)

Ο ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

ΚΑΛΑΜΩΤΟΥ «Η Κυψέλη», ιδρύθηκε τον Ιούνιο του 2001 και έχει οκτώ μέλη, όλα τους ενεργά.

Κατασκευάζουν ζυμαρικά (χυλοπίτες, γιουφκάδες, μακαρόνια, τραχανά γλυκό, ξινό και νηστίσιμο, ιβριστό, φύλλα για πίτα (περέκ), παραδοσιακές χειροποίητες πίτες (τυρόπιτα, σπανακοτυρόπιτα, πρασόπιτα, κολοκυθόπιτα και κρεμόπιτα), γλυκά του κουταλιού (βατόμουρο, λεμόνι, νεράντζι, πορτοκάλι, κεράσι, σύκο κ.ά.), μαρμελάδες (ίδιες γεύσεις με τα γλυκά), τουρσί και λικέρ (τριαντάφυλλο, βατόμουρο, δυόσμο, κεράσι, μανταρίνι, βερίκοκο).

Ειδικότητά τους είναι οι πίτες, για τις οποίες χρησιμοποιούν αγνές, πρώτες ύλες (αγνό παρθένο ελαιόλαδο, τυρί φέτα, αλεύρι κ.ά.).

ΜΕΡΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ(3)

«ΑΓΝΑΝΤΙ»: ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Το «ΑΓΝΑΝΤΙ» βρίσκεται στο Λευκοχώρι του δήμου Λαχανά. Η μονάδα εντάχθηκε σε προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης και αγροτουρισμού και επί τρία χρόνια κατασκευαζόταν, ενώ συγχρόνως δεχόταν κόσμο. Το αγρόκτημα απλώνεται σε μια έκταση εννιά στρεμμάτων και είναι χτισμένο στη θέση «Πλατανάκια». Περιλαμβάνει το χώρο εστίασης και αναψυχής με την ταβέρνα και το καφέ.

Σήμερα υπάρχουν στο αγρόκτημα είκοσι ένα άλογα, που προέρχονται από ελληνικές φυλές, ενώ ορισμένα είναι ημίαιμα.

Δραστηριότητες: Ιππασία, τοξοβολία και σκοποβολή. Στο αγρόκτημα υπάρχει παιδική χαρά, καθώς και χώρος με διάφορα οικόσιτα ζώα, όπως κότες, κουνέλια, κατσίκες, χήνες, γάτες κ.ά.

ΜΕΡΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ(4)

«ΚΕΔΡΟΣ»: ΕΝΑ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑ ΓΙΑ ΦΙΛΟΥΣ

Η μονάδα αγροτουρισμού «Κέδρος», βρίσκεται στο Αρδαμέρι Θεσσαλονίκης και λειτουργεί τα τελευταία χρόνια.

Εκτείνεται σε 56 στρέμματα, ανάμεσα σε χίλιες οκτακόσιες αμυγδαλιές. Είναι χτισμένο σε ύψος 500 μ., και έχει θέα στη λίμνη Κορώνεια.

Η διανυκτέρευση γίνεται σε βαγόني τρένου. Λάμπες θυέλλης και δάδες στους εξωτερικούς χώρους. Νερό ζεσταμένο σε γκιούμι και για θέρμανση ξυλόσομπα. Βόλτα με άλογο και παρέα με τις κότες, τις φραγκόκοτες, τα κουνέλια, τα ελάφια, τα κατσίκια, τα σκυλιά και τα γατιά.

Αρωματικά φυτά και βότανα, φλαμούρι και ρίγανη, μελισσόχορτο και λουίζα μαζεμένα από το αγρόκτημα.

Δραστηριότητες: Όσοι επισκέπτονται τον «Κέδρο» έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν στις δουλειές του αγροκτήματος:

Να ταΐσουν τα ζώα, να τα περιποιηθούν, να μαζέψουν αρωματικά φυτά και βότανα κ.ά.

Μπορούν επίσης να μάθουν ιππασία ή, εάν ήδη ξέρουν, να πάρουν ένα από τα 14 άλογα και να κάνουν βόλτες στη γύρω περιοχή.

Ένα άλλο πρόγραμμα είναι το τρίαθλο, που περιλαμβάνει διαδρομή με άλογο, ποδήλατο βουνού, και ήπια αναρρίχηση ή πεζοπορία.

ΜΕΡΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ(5)

ΚΕΝΤΡΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ Δέλτα Αλιάκμονα - Λουδία, Αξιού, Γαλλικού και Αλυκής Κίτρους.

Το κέντρο βρίσκεται στο δήμο Χαλάστρας. Στον υγρότοπο έχουν παρατηρηθεί περισσότερα από 200 είδη πουλιών, τα οποία βρίσκουν την τροφή τους στις αμμονησίδες, στα αρμυρίκια, τους καλαμώνες και στα παραποτάμια δάση.

Στο Δέλτα του Αξιού εδώ και μερικές δεκαετίες ζουν επίσης ελεύθερα άλογα, τα οποία έχουν δημιουργήσει κοινωνίες με αγέλες (7-15 ατόμων), ομάδες αρσενικών, αλλά συμπεριφέρονται ως άγρια άλογα.

Στις δραστηριότητες του κέντρου συμπεριλαμβάνονται η περιβαλλοντική ενημέρωση, η οργανωμένη ξενάγηση επισκεπτών, η διοργάνωση ημερίδων σχετικά με το περιβάλλον κ.ά. Απέχει 20 χλμ. από τη Θεσσαλονίκη.

Το Δέλτα του Αξιού -Λουδία - Αλιάκμονα -Γαλλικού, είναι ένας από τους σημαντικότερους υγροβιότοπους στην Ελλάδα.

Στην ευρύτερη υγροτοπική περιοχή, έχουν αναγνωριστεί περισσότερα από 500 είδη φυτών.

Τα πουλιά της περιοχής είναι πάνω από 200 είδη. Στις όχθες των ποταμών ζουν η αλεπού, το τσακάλι, ο ασβός, το κουνάβι, η νυφίτσα, ο λαγός και, περιστασιακά, ακόμη και ο λύκος.

Η ευρύτερη υγροτοπική περιοχή προστατεύεται από την εθνική, την ευρωπαϊκή και τη διεθνή νομοθεσία. Τα τμήματα της περιοχής προστατεύονται ως:

Δίκτυο NATURA 2000.

Διεθνούς Σημασίας Υγρότοπος Ραμσάρ "Δέλτα Αξιού, Λουδία, Αλιάκμονα".

Καταφύγιο Άγριας Ζωής Δέλτα Αξιού (ΦΕΚ 275/Β/88).

ΜΕΡΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ(6)

ΟΣΣΑ το παλαιότερο χωριό της Θεσσαλονίκης

Η Όσσα είναι ένας παραδοσιακός οικισμός και έχει μια μακράιωνη ιστορία. Χωριό ορεινό, βρίσκεται στο όρος Βερτίσκο σε υψόμετρο 659μ., 35χλμ. βορειοανατολικά της Θεσσαλονίκης. Ανήκει στην επαρχία Λαγκαδά (την αρχαία Μυγδονία) του Νομού Θεσσαλονίκης.

Τα περισσότερα σπίτια του χωριού είναι δείγματα παραδοσιακής μακεδονίτικης αρχιτεκτονικής. Η ποικιλία των τύπων των παραδοσιακών αυτών σπιτιών, σε συνδυασμό με την πολεοδομική τους διάταξη (βρίσκονται το ένα κοντά στο άλλο), δημιουργεί την εικόνα ενός ανοιχτού μουσείου αρχιτεκτονικής.

Τοπικές γεύσεις είναι: τα *κοκόλικα* (μικροί στρογγυλοί κεφτέδες), οι *λαγκίδες* (λουκουμάδες), η *Γκόλιου πίτα* (κολοκυθόπιτα). Στο χωριό υπάρχει πλούσια λαογραφική συλλογή με φωτογραφίες, γεωργικά εργαλεία, εργαλεία τσαγκαρικής και βυρσοδεψίας, υφαντά, αντικείμενα καθημερινής χρήσης. φορεσιές και άλλα.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ – ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Βασικά Πλεονεκτήματα

- Γεωγραφική θέση – κόμβος της περιοχής μεταξύ της Ε.Ε. και των Βαλκανικών χωρών
- Η πολυκεντρική οργάνωση του οικιστικού δικτύου στο σύνολο της περιοχής
- Η αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς της περιοχής
- Η βιώσιμη αξιοποίηση της τουριστικής ανάπτυξης, μέσω του προγραμματισμού – σχεδιασμού των τουριστικών πόρων

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ – ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Βασικά Μειονεκτήματα

- Τα αντικρουόμενα συμφέροντα στις χρήσεις γης στην περιοχή
- Η μη αρμονική συνύπαρξη και ανάπτυξη των αστικών και αγροτικών περιοχών
- Τα έντονα φαινόμενα χαμηλού διαπεριφερειακού συντονισμού
- Οι έντονες πιέσεις και συγκρούσεις διαφορετικών χρήσεων γης
- Οι πιέσεις για κατάληψη εδαφών
- Η κακή διαχείριση των αποβλήτων
- Υπογεννητικότητα και γήρανση του πληθυσμού
- Η τάση αστυφιλίας που ερήμωσε την ύπαιθρο
- Ελλείψεις σε υποδομές

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ – ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΝΟΜΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Στόχος η :

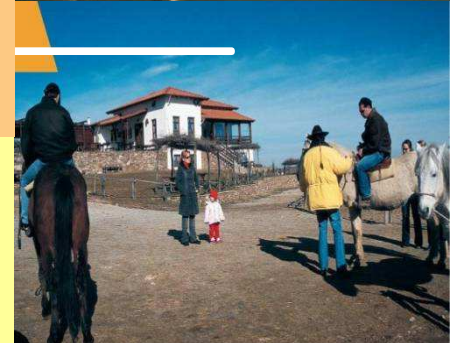
- Αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της περιοχής
- Εξάλειψη των δυσμενών επιπτώσεων από την ύπαρξη μειονεκτημάτων και κινδύνων στην περιοχή και ανάπτυξη του αγροτουρισμού σαν οικονομική δραστηριότητα που επιδρά πολλαπλασιαστικά στις τοπικές κοινωνίες, περισσότερο από τις άλλες μορφές τουρισμού.

Προτάσεις

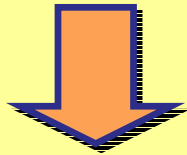

ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ - ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Η προοπτική αγροτουρισμού και αγροτικής ανάπτυξης του Νομού σηματοδοτείται από την επίτευξη των ακόλουθων στρατηγικών στόχων:

Στρατηγικοί Στόχοι

- Αξιοποίηση των υπαρκτών πλεονεκτημάτων, δυνατοτήτων και ευκαιριών για τη βελτίωση της ανάπτυξης, κυρίως σε τοπικό επίπεδο.
- Αξιοποίηση της μεγάλης ποικιλίας μικροκλιμάτων και ειδικών συνθηκών για την παραγωγή τοπικών προϊόντων.
- Εξασφάλιση των προϋποθέσεων υλοποίησης της αγροτικής ανάπτυξης με τη συνέχιση της προσπάθειας βελτίωσης της υποδομής του αγροτουριστικού τομέα.
- Βελτίωση της επιχειρηματικότητας, διατήρηση των θέσεων απασχόλησης και γενικότερα δημιουργία ελκυστικών συνθηκών για τους κατοίκους, τους επιχειρηματίες και τους επισκέπτες (τουρίστες, κλπ.) στην ύπαιθρο.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ(1)

Γενικές Προτάσεις

Στο παραγωγικό σύστημα:

- Δημιουργία Φορέα προσέλκυσης επενδύσεων στον Νομό της Θεσσαλονίκης με στόχο την προσέλκυση επιλεγμένων επενδύσεων .
- Κέντρο Επιχειρηματικής και Τεχνολογικής Ανάπτυξης που αποτελεί μια ολοκληρωμένη δομή επιχειρηματικής υποστήριξης με περιφερειακό χαρακτήρα.

Στις τεχνικές υποδομές:

- Υιοθέτηση πολιτικών ασφαλείας στην διαχείριση των όμβριων
- Εισαγωγή κριτηρίων περιβαλλοντικής βιωσιμότητας και δεικτών επιπέδου καθαρότητας για τον τελικό αποδέκτη
- Εισαγωγή κριτηρίων για την διαχείριση του συστήματος υδροδότησης
- Υιοθέτηση πολιτικών εξοικονόμησης υδάτινων πόρων
- Σωστή διαχείριση των ενεργειακών συστημάτων
- Ανάπτυξη των ήπιων μορφών ενέργειας

ΓΕΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ(2)

Γενικές Προτάσεις

ΣΤΙΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ:

- Χρήση των δημόσιων μεταφορικών μέσων, του ποδηλάτου, η πεζοπορία και η από κοινού χρήση ιδιωτικών οχημάτων.
- Ενίσχυση των δομών και της παροχής έργου δημόσιας μεταφοράς προσώπων για αποθάρρυνση και μείωση της χρήσης του ιδιωτικού τρόπου μεταφοράς (θαλάσσια αστική μεταφορά, εξασφάλιση αποκλειστικών διαδρόμων κίνησης στην πόλη κ.ά.)
- Δημιουργία χώρων στάθμευσης για την ελάφρυνση του εκρηκτικού προβλήματος στάθμευσης και χώρων υποστήριξης των μέσων σε σταθερή τροχιά (στάθμευση και μετεπιβίβαση)
- Συμπληρωματικότητα των έργων υποδομής (προαστιακός σιδηρόδρομος, μέσα σε σταθερή τροχιά, γραμμές λεωφορείων μικρής και μεγάλης χωρητικότητας κ.ά.)

ΓΕΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ(3)

Γενικές Προτάσεις

Στο πολιτισμικό περιβάλλον:

- Μουσεία
- Δήμους ιστορικής κληρονομιάς
- Δήμους λαογραφικής κληρονομιάς (π.χ. Μάλγαρα Ν. Θεσ/νίκης)
- Δήμους πολιτιστικής κληρονομιάς (π.χ. Δήμο Θερμαϊκού)
- Δήμους αρχαιολογικής κληρονομιάς
- Ανάδειξη και αναστήλωση μνημείων
- Οικονομική ενίσχυση των πολιτιστικών συλλόγων – φεστιβάλ
- Προστασία, συντήρηση, και ανάδειξη μύλων, γεφυριών ,χάραξη μονοπατιών & δρόμων, κ.λπ.
- Δημιουργία υποδομών πολιτιστικών εκδηλώσεων
- Δημιουργία χώρων αναψυχής και σύνδεση τους με πολιτιστικές δραστηριότητες για αύξηση της τουριστικής κίνησης

ΓΕΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ(4)

Γενικές Προτάσεις

Στο φυσικό περιβάλλον:

- Δημιουργία χώρων υγειονομικής ταφής (ΧΥΤΑ).
- Καθορισμός ειδικών χώρων εναπόθεσης υλικών (μπάζα, ζωικά και βιομηχανικά απόβλητα)
- Εντατικοποίηση των ελέγχων στις βιομηχανίες
- Ενθάρρυνση των γεωργών για εφαρμογή μίας αειφόρου γεωργίας σύμφωνα με τα πρότυπα της ορθής γεωργικής πρακτικής.
- Αξιοποίηση και ανάδειξη του Αξιού ποταμού και αποσαφήνιση του νομικού πλαισίου για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων αγροτικού τουρισμού.
- Εφαρμογή βιολογικού καθαρισμού για την προστασία των λιμνών που αποτελούν προστατευόμενες περιοχές Ramsar.
- Δημιουργία δασικών δρόμων και περιπατητικών μονοπατιών, χώρων αναψυχής, ξενώνων και αθλητικών κέντρων με στόχο την ενίσχυση του αισθητικού και οικολογικού χαρακτήρα της περιοχής, τη βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές και την ενθάρρυνση ανάπτυξης αγροτουριστικών δραστηριοτήτων.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ(5)

Γενικές Προτάσεις

ΣΤΙΣ καινοτόμες δράσεις:

Χρησιμοποίηση βιολογικών πρώτων υλών για την παραγωγή βιοκαυσίμων, όπως:

- Ζαχαρότευτλων, αραβοσίτου και σόργου για παραγωγή βιοαιθανόλης
- Ηλίανθου και ελαιοκράμβης για παραγωγή βιοντίζελ.
- Δημιουργία πρότυπης θερμοκηπιακής μονάδας και έργων αξιοποίησης της γεωθερμίας για παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος .
- Βιολογική καλλιέργεια καστανιάς.
- Ίδρυση και λειτουργία εργοστασίου παραγωγής βιομάζας από ενεργειακά φυτά

ΓΕΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ(6)

Πλαίσιο ειδικών προτάσεων

Στο πλαίσιο ειδικών προτάσεων θα μπορούσαν να ενταχθούν προτάσεις όπως:

- Πρότυπα και επισκέψιμα αγροκτήματα με πρόβλεψη υποδομής διανυκτέρευσης σε περιοχές Natura 2000
- Εναλλακτικές και ειδικές μορφές τουρισμού.
- Δημιουργία θεματικού πάρκου αναψυχής στην περιοχή του Θερμαϊκού, βιοτεχνικού στην περιοχή Νεοχωρίου, οικολογικού και προστασίας της χλωρίδας και πανίδας στον Αξιό.
- Αξιοποίηση της παραλιακής ζώνης για τη δημιουργία κέντρων θαλασσοθεραπείας και σχετικών σχολών (περιοχή Θερμαϊκού).
- Ίδρυση γυναικείων αγροτουριστικών συνεταιρισμών
- Δημιουργία κέντρου περιβαλλοντικής πληροφόρησης
- Δημιουργία συνεταιρισμών για την προώθηση τοπικών παραδοσιακών ποιοτικών προϊόντων.
- Βελτίωση αγροτικής οδοποιίας (περιοχή Θερμαϊκού) και αρδευτικών δικτύων.
- Αποκατάσταση της λίμνης Μαυρούδας του Δήμου Αρέθουσας

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Ευχαριστώ:

- Τον Επιβλέποντα Καθηγητή κ. Παλάτο Γεώργιο, Καθηγητή Εφαρμογών στο Α.Τ.Ε.Ι.Θ.
- Τη Διεύθυνση Προγραμματισμού της Νομαρχίας Θεσσαλονίκης
- Τους Δήμους του Νομού Θεσσαλονίκης
- Την Αναπτυξιακή Νομού Θεσσαλονίκης Α. Ε. (Α.Ν.Ε.Θ)

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΠΟΛΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΑΣ.....

